

но се вижда; при това имало е единъ нартиксъ предъ черковата, който трѣба да е былъ отлично построенъ; и той трѣба да е ималъ отъ отпредъ 6 мраморни бѣли стълбове, които вече не съществуватъ, но подножіята ѳмъ съществуватъ и до днесъ. Тѣ съ тоже отъ бѣлъ мраморъ, и съ прекрасно обработени съ много хубави рисунки и цвѣтя; които съ врѣзани искусвенно на тѣхъ. Отъ това ясно се доказва: че каменорѣзното искусство трѣба да е было въ него време доволно усовершенствованно между Българитѣ. Това се доказва отъ искусвенното и чисто изджлбаване на буквитѣ на бѣлія мраморенъ стълбъ, за който по горѣ спомѣняхми, както и много други подобни памятни останки. Вмѣсто мраморнитѣ стълбове, сега се намиратъ 7 прости дървени стълбове, отъ които 6-тѣ съ поставени на горѣказанитѣ мраморни подножія, а 7-я е поставенъ на простъ каменъ, и причината по която е поставенъ тоя стълбъ е вѣроятно тя: че зидната стѣна отъ камъ пѣтя, както и по горѣ се каза, е премѣстена на $1\frac{1}{2}$ метръ, значи черковата е станала съ $1\frac{1}{2}$ метръ по широка.

Вижда се при това, че когато Царъ Иванъ Асѣнь II е заповѣдалъ да се построй тая черкова отъ благодарностъ Богу за своитѣ побѣди, той е надарилъ тажъ церквж съ богати стяжанія и приходи, и за тажъ цѣль той трѣба и да е издалъ Хрисовулъ (който за жялостъ не съществува и нийдѣ за него не се спомѣнува). Причината же която ни е подбудилж, и подбужда това да вѣрвами е тая, „че ѳще во времято на турското владичество нѣ сме чювали и отъ тукашни нѣкои граждани, даже и отъ самія шейхъ: че тогавашното теке, или теке джамиси, е имало съ силата на нѣкои документи, много стяжанія въ околноститѣ на града Тжрново (като Самоводенъ, Поликрайща и проч.)“, но че по нѣкои обстоятелственни случки, по голѣмата часть отъ тія стяжанія и отъ приходитѣ ѳмъ е была отнята; и нѣ знаемъ и помнимъ добрѣ, че шейхъ-тъ е водилъ и съдебни процеси по тоя вопросъ.